

24.10.2023 Hans Blomberg

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen vanhusneuvosto lausuu hyvinvointialueen palvelustrategiantivistelmästä seuraavaa:

Itä-Uudenmaan vanhusneuvoston mielestä palvelustrategian tavoitteena taata Itä-Uudenmaan asukkaille tasapuolisesti, yhdenvertaiset ja tarpeen mukaiset sosiaali- ja terveyspalvelut, on hyvä. Myös sisällön tiivistys kolmeen kehityskärkeen ja niiden osatavoitteisiin on kannatettavaa. Strategia on laaja kokonaisuus, joten vanhusneuvosto kiinnittää huomiota vain muutamaan kohtaan.

2. Nykytila ja toimintaympäristö

2.2 Palvelutuotannon nykytila

Strategiatiivistelmä toteaa: *Itä-Uudenmaan sosiaali- ja terveydenhuollon erityispiirteitä ovat mm. suotuista väestönrakenne ja vähäisen raskaiden palveluiden käyttö isossa kuvassa. Palvelunkäyttö kuvataan tarkemmin liitteessä 3, jossa on esitetty keskeisempiä palvelunkäyttöä ja palvelutarvetta koskevia analyysijä ja eri palvelujen näkökulmasta.*

Nykytilaa on suhteellisin laajasti kuvattu mutta vanhusneuvosto kaipaa tarkempaa palvelujen käytön analyysia (Liite 3). Johtuuko runsas tai vähäinen käyttö palvelujen runsaasta tai vähäisestä tarjonnasta tai kuvaako käyttö väestön todellista palvelutarvetta?

Vanhusneuvosto kaipaa myös kuntien väestörakenteiden ja muiden olosuhteiden vaikutuksen palvelunkäyttöön analyysia.

3. Palveluiden järjestämisen kärjet ja tavoitteet

Asiakas palveluiden keskiössä

Strategiatiivistelmä toteaa: *Virheellisesti tai väärin perustein palveluita pitää tarkastella uudelleen ja palveluiden myöntämistä yhtenäistää alueella. Asiakkaat on ohjattava alusta alkaen oikeaan "Häiriökysynnän" vähentämisessä avinasemassa on Virheellisesti tai väärin perustein palveluita pitää tarkastella uudelleen ja palveluidenmyöntämistä onnistunut, tavoitettava asiakasviestintä.*

Vanhusneuvosto toteaa että, jotta tämä hyvä tavoite voitaisi toteuttaa käytännössä, tarvittava määrä vaihtoehtoisia palveluita tarvitaan. Muuten joudutaan ohjaamaan asiakkaita ei tarkoituksenmukaisiin tehoittomiin, kalliin palveluihin. Esimerkkinä: Vanhus, joka joutuu odottamaan erikoissairaanhoidon osastolla tai päivystyspoliklinikalla sopivaa palveluasuntoa, jossa on ympärivuorokautista palvelua tai vanhus, joka joutuu erikoissairaanhoidon päivystykseen, kun asunnossa ei ole tarpeeksi palvelua.

5.2. Strategian toimeenpano, seuranta ja arviointi

Ensimmäinen ja Toinen kehityskärki: Asiakas palvelun keskiössä ja Laadukkaat, yhdenvertaiset ja saavutettavat palvelut

Mittarit

Vanhusneuvosto ehdottaa, että mittareihin lisättäisiin: Moniko potilas erikoissairaanhoidossa (osastolla tai poliklinikalla) jonottaa ympärivuorokautiseen palveluasumisen tai perusterveyden- tai sosiaalihuollon hoitopaikkaa. Samoin jonotusaikojen pituutta pitää mitata.

24.10.2023 Hans Blomberg

Östra Nylands välfärdsområde ger följande utlåtande om välfärdsområdets servicestrategisammanfattning:

Östra Nylands välfärdsområdes äldreåd anser att servicestrategins målsättningar att garantera högklassiga, jämlika och tillgängliga social- och hälsovårdstjänster för invånarna är bra. Även sammanfattning av innehållet till tre olika utvecklingsspetsar och deras delmål understöds. Strategin är en bred helhet så äldreådet uppmärksammar och betonar endast några punkter:

2. Nuläget och verksamhetsmiljön

2.2 Serviceproduktionens nuläge

Strategisammanfattningen konstaterar: *Särdrag för social- och hälsovården inom Östra Nyland är bl.a. en gynnsam befolkningsstruktur och en låg användningsgrad i fråga om tunga tjänster på det stora hela. Serviceanvändningen beskrivs i detalj i bilaga 3, som presenterar de viktigaste analyserna gällande serviceanvändningen och servicebehovet ur olika tjänsters perspektiv.*

Nuläget är relativt omfattande beskrivet men äldreådet saknar noggrannare analys av användning av tjänsterna (bilaga 3). Beror den höga eller låga serviceanvändningen av tjänster på det höga eller låga utbudet eller beskriver serviceanvändningen av tjänsterna invånarnas egentliga servicebehov?

Äldreådet saknar även analys över kommunernas befolkningsstruktur samt analys över övriga omständigheter som påverkar serviceanvändningen.

3. Spetsar och mål för ordnandet av tjänster

Kunden i centrum för servicen

Strategisammanfattningen konstaterar: *Tjänster som har beviljats felaktigt eller på felaktiga grunder måste omprövas och beviljandet av tjänster ska förenhetligas på området. Kunderna ska från första början hänvisas till rätt tjänst. För att minska onödig efterfrågan är det viktigt en fungerande kundkommunikation som når fram.*

Äldreådet konstaterar att, för att det här målet skall förverkligas i praktiken behövs tillräcklig mängd nödvändiga tjänster. Annars måste man hänvisa kunder till icke-ändamålsenliga, ineffektiva och dyra tjänster. Till exempel: en äldre person som på specialistsjukhusavdelning eller jourpoliklinik måste vänta på lämplig servicebostad, där det finns dygnet runt-service eller en äldre person som hänvisas till specialvårdens jourmottagning på grund av att lägenheten inte har tillräckliga tjänster som motsvarar det rådande behovet.

5.2 Genomförande, uppföljning och utvärdering av strategin

Första och andra utvecklingsspetsen: Kunden i centrum för servicen och Högklassiga, jämlika och tillgängliga tjänster

Indikatorer

Äldreådet föreslår att man tillägger till indikatorerna: Hur många patienter inom specialistsjukvården (på avdelning eller poliklinik) som köar till dygnet runt-serviceboende eller till en vårdplats inom primärvården eller socialvården.